

4. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі: Наказ Міністерства Фінансів України оф. текст Київ, №1203 від 31.12.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14#Text> (Дата звернення 16.04.2021 р.)

5. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ: Постанова Кабінету Міністрів України оф. текст Київ №228 від 28.02.2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002#Text> (Дата звернення 16.04.2021 р.)

6. Бурденюк Т. Г. Особливості діагностики фінансово-майнового стану установ державного сектору економіки. *Економіка, підприємництво та бізнес-культура: трансформації в умовах розвитку інновацій*: матеріали міжнар. наук.-прак. конф. Херсон, 2015. С.204-206.

Діана Халак

ПОНЯТТЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ДОХОДІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Бухгалтерський облік суб'єктів державного сектору має багато особливостей, пов'язаних із фінансуванням їхньої діяльності та витрачанням виділених коштів для виконання покладених на них функцій. Особливим об'єктом бухгалтерського обліку є доходи. Важливий внесок у дослідження проблем бухгалтерського обліку в державному секторі зробили Л. Ловінська, С. Сисюк, С. Свірко, Н. Хорунжак та багато інших. Але попри численні дослідження проблем переходу обліку в державному секторі на національні стандарти значна кількість питань залишається недостатньо розкритою. Зокрема, потребують уточнення поняття доходів. Не вирішеними до кінця залишаються питання класифікації доходів та витрат суб'єктів державного сектору.

Облік доходів суб'єктів державного сектору регламентують нормативні документи: НП(С)БОДС 124 «Доходи» [5]; МСБОДС 9 «Дохід від операцій обміну» [4]; МСБОДС 23 «Дохід від необмінних операцій» [4].

Визначення поняття «доходи» за національним та міжнародним законодавством наведено на рис. 1.

Знаведених визначень слідує, що підходять до тлумачення доходів суб'єкта господарювання в загальному вигляді до доходів суб'єкта державного сектора (СДС) відповідно до міжнародних та національних стандартів ідентичні.

Основні аспекти порядку класифікації, визнання та оцінки доходів СДС висвітлені в НП(С)БОДС 124 «Доходи». Зокрема, вказаний стандарт передбачає поділ доходів бюджетних установ на доходи від обмінних та необмінних операцій.

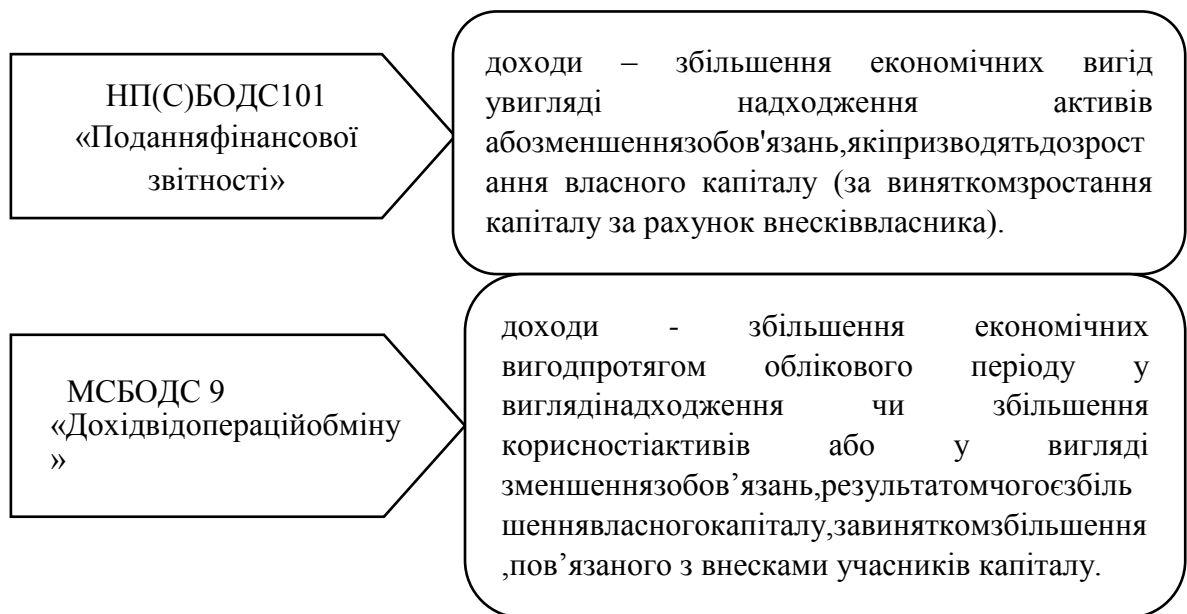

Рис.1. Визначення поняття «доходи» за міжнародним та національним законодавством

Класифікація доходів СДС відповідно до НП(С)БОДС 124 «Доходи» наведена на рис.2.

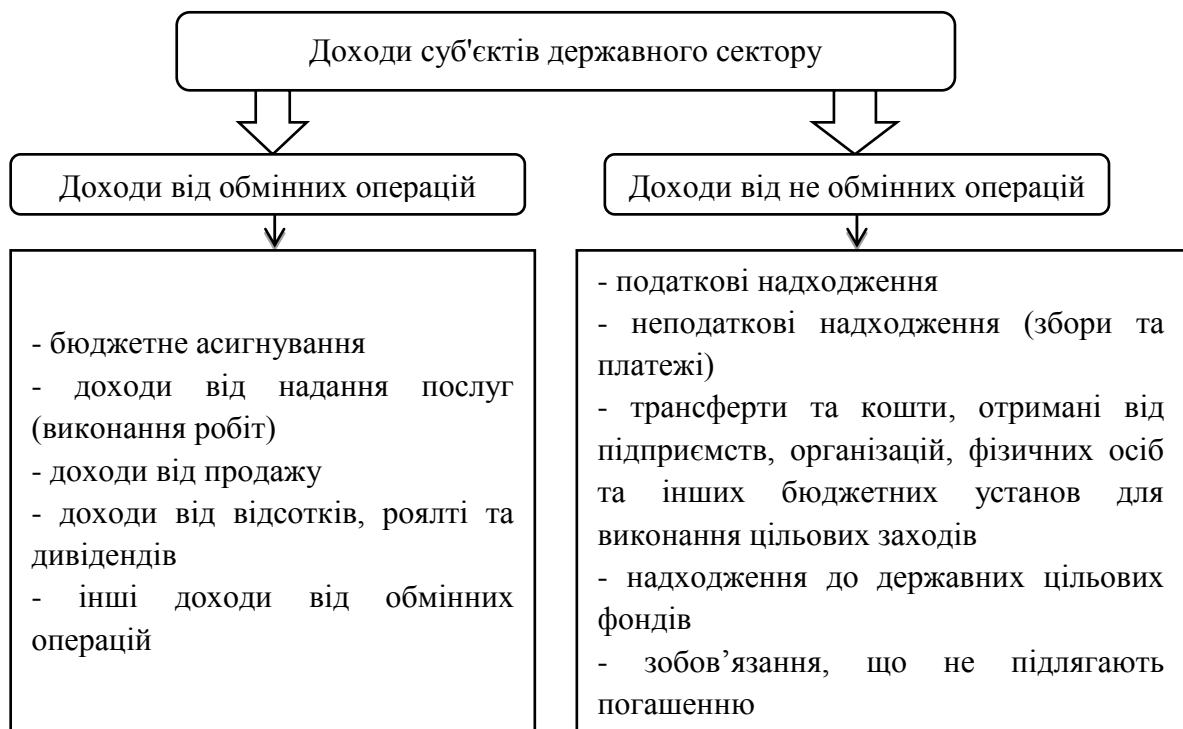

Рис. 2. Класифікація доходів суб'єктів державного сектору [3]

Класифікація доходів за обмінними та необмінними операціями в національних стандартах відповідає нормам міжнародних стандартів. Своєю

чергою, поняття обмінної операції дещо різняться. За міжнародними стандартами для визначення операції як обмінної допускається отримання (або передання) в обмін на активи чи послуги цінностей «приблизно рівної вартості». Національні стандарти такого уточнення не містять, а отже, передбачають отримання (або передачу) грошових коштів, послуг (робіт), інших активів, погашення зобов'язань, відповідно до вартості проданих (придбаних) активів [1]. Отже, у міжнародній практиці МСБОДС 9 «Дохід від операцій обміну» застосовується в організаціях, у яких відбуваються такі обмінні операції: надання послуг; продаж товарів; використання інших активів, які приносять відсотки або дивіденди. МСБОДС 23 «Дохід від необмінних операцій» застосовується в організаціях, у яких дохід нараховується за рахунок необмінних операцій: податки; трансферти; гранти; списання боргів та прийняття зобов'язань; штрафи.

У результаті здійснених законодавчих змін бухгалтерський облік бюджетних установ наблизився до загальноприйнятих принципів міжнародної практики. Однак сьогодні залишаються невирішеними окремі питання, що виникли внаслідок застосування нових положень, що стосується й обліку доходів як однієї з найскладніших та найвідповідальніших категорій в обліковому процесі бюджетної установи. Впровадження стандартів обліку в державному секторі сприяє гармонізації нормативної бази бухгалтерського обліку з Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку в державному секторі. На нашу думку, в разі переходу на ведення обліку за міжнародними стандартами варто також і запозичувати відповідну термінологію, щоб уникнути неточностей та складнощів, пов'язаних з обліком доходів. [2]

Список використаної літератури

1. Александров В.Т. Планування, облік, звітність, контроль у бюджетних установах: навч. посіб. К.: АВТ ЛТД, 2004, 387 с.
2. Гільорме Т.В. Організація обліку доходів бюджетних установ в умовах законодавчих змін Випуск: Бухгалтерський облік, аналіз та аудит, 2017. 722с.
3. Лемішовський В. І. Бюджетні установи: бухгалтерський облік та оподаткування : навч. посібник. Львів : «ІнтелектЗахід», 2007. 1104 с.
4. Міжнародні положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі. URL: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo-gos>.
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 124 “Доходи”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2010 № 1629. НП(С)БОДС 124 «Доходи»:

<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0089-11>.

6. Сисюк С.В. Організаційні аспекти обліку благодійної допомоги у бюджетних установах. *Вісник Львівської комерційної академії*. Львів: Видавництво львівської комерційної академії, 2014. Вип. 44. С. 51-56

7. Сисюк С. В. Проблеми й перспективи вдосконалення організації обліку в Україні: теоретико-прикладні аспекти і міжнародні вимоги. *Бізнес Інформ*. 2016. №9. С. 218–223.

ГРУПА ОПДм-11

Віктор Баран

ОСОБЛИВОСТІ ТЕОРІЇ ОБЛІКУ У ПЕРІОД ПЕРЕХОДУ ДО ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

В результаті економічного, політичного, соціального та духовного розвитку суспільства вдосконалювалась теорія та система ведення обліку. Якщо аналізувати періодизацію стадій розвитку економіки, то видно, що після аграрного суспільства відбувалося домінування промислового виробництва, що сприяло розвитку промисловості, механізації, автоматизації та використання досягнень науки, проте межа між ХХ ст. та ХХІ ст. стала переломним етапом розвитку економіки в суспільстві, яке почали трактувати як інформаційне суспільство.

В аграрному суспільстві користувачами інформації обліку були власники, які здебільшого самостійно виконували функції бухгалтера. Розвиток масштабів господарської діяльності, зростання кількості господарських операцій і ускладнення технологічних процесів привели до розширення кола користувачів інформації. Відбувся перехід від ручного одиничного виробництва до масового фабричного. З розвитком господарств і появою економічних партнерів, постачальників, покупців, позичальників тощо в обліку виникли процедури звірки взаємних зобов'язань (XVIст.). У кінці XVI на поч. XVIII ст. почали формуватися перші податкові системи, відбувався розвиток банківської справи. В результаті цього основними користувачами інформації стали держава, банки, контрагенти, кредитори [1, с. 114].

У XVII ст. із появою акціонерних товариств користувачами інформації стають інвестори. Розширення кола користувачів інформації, зміна технології виробництва та інші фактори зумовили другу революцію в розвитку обліку, яка в часі збігається з промисловою революцією XVII – XIX ст. і є опосередковано її результатом. Облікова практика почала перетворюватися в специфічну галузь знань і вмінь, які потрібно накопичувати і розвивати, та набувала певних рис